

JORNADA

ESTIMADES MÀQUINES: robòtica i ciència-ficció catalana

Moderador: **Lluc Casals Perpinyà**

12h: Presentació: **Sílvia Redondo**, cap de la Biblioteca d'Humanitats

12:10h: **Carme Torras**: Visions del futur que inciten a la reflexió i a l'acció

12:30h: **Víctor Martínez-Gil**: La consciència artificial en la literatura catalana

12:50h: **Sara Martín Alegre**: L'impacte ètic de la robòtica i de les tecnologies digitals: Carme Torras, de La mutació sentimental a Enxarxats

13:10h: **Sergi Robles**: Quan les màquines no fan l'esperat: riscos ocults de la IA i els robots intel·ligents

13:30h: Taula rodona: Narrativa catalana de ciència-ficció (**Carme Torras, Antoni Munné-Jordà, Sara Martín Alegre i Víctor Martínez-Gil**; moderador: **Lluc Casals Perpinyà**)

**SALA DE REVISTES DE LA
BIBLIOTECA D'HUMANITATS**

22 D'ABRIL

DE 12H A 14:30H

**INSCRIPCIÓ
A LA JORNADA**

ESTIMADES MÀQUINES: robòtica i ciència-ficció catalana

**Carme
Torras**

Visions del futur que inciten a la reflexió i a l'acció

Mai com ara la inspiració mútua entre tecnociència i ficció s'havia fet tan palesa i necessària. Un exemple és que la fantasia de crear humans artificials ha conduït al desenvolupament d'assistents robòtics, que al seu torn planteja qüestions ètiques que estan sent explorades en obres de ficció. Quan s'intenta anticipar els possibles beneficis i riscos de tecnologies com la IA i la robòtica social, tant investigadors en diverses disciplines, com docents en escoles i universitats, i fins i tot directius d'empreses recorren a la ciència-ficció. La literatura especulativa i d'anticipació esdevé un recurs cultural per imaginar mons futurs, promoure la reflexió ètica i experimentar amb diferents maneres d'actuar per fer una tria responsable d'un futur humanament desitjable. Aquesta confluència de la tecnociència i les humanitats pot ser extremadament productiva i és una molt bona notícia, que obre perspectives interessants per als propers anys.

**Víctor
Martínez-Gil**

La consciència artificial en la literatura catalana

La creació de vida artificial i conscient és un dels primers temes que va tractar la ciència-ficció catalana, nascuda entre la Renaixença i el Modernisme. Podríem dir que va seguir les passes de la creadora del gènere: Mary Shelley i el seu Frankenstein. Al llarg de la xerrada veurem que la nostra ciència-ficció no ha deixat mai de banda aquestes qüestions, des de les primeres sàtires fins als debats actuals sobre la immortalitat virtual i sobre els efectes de la IA. Serà útil llegir i comentar els textos tenint en compte la noció de futurs del passat i el concepte de postsingularitat.

**Sara
Martín Alegre**

L'Impacte Ètic de la Robòtica i de les Tecnologies Digitals: Carme Torras, de La mutació sentimental a Enxarxats

Carme Torras Genís (Barcelona, 1956) és una científica de renom internacional especialitzada en robòtica assistencial i autora de quatre novel·les així com d'una sèrie de relats curts publicats en diverses antologies, revistes i una col·lecció. Aquesta xerrada es centra en les seves dues novel·les de ciència-ficció, La mutació sentimental (Pagès Editors, 2008, guanyadora del 10è Premi Manuel de Pedrolo i del Premi Ictineu) i Enxarxats (Males Herbes, 2017, Premi Ictineu). Segons argumenta la preocupació pels canvis ètics introduïts per la robòtica i les comunicacions digitals articula la ciència-ficció de Carme Torras. Mentre que en un futur llunyà de Mutació els humans s'han tornat perillosament dependents dels robots, a Enxarxats, situat en el present, la gent s'aferra a la seva empremta digital més enllà de la mort, creant obligacions insostenibles per als seus hereus. La ciència-ficció de Torras reflecteix, en resum, els perills de la tecnociència, de la qual ella mateixa és un exemple de compromís ètic com a investigadora líder.

**Sergi
Robles**

Quan les màquines no fan l'esperat: riscos ocults de la IA i els robots intel·ligents

La xerrada explora una paradoxa de la tecnologia actual: els sistemes d'intel·ligència artificial són cada vegada més capaços, però també presenten vulnerabilitats estructurals difícils de solucionar. Els models d'IA generativa aprenen a partir de grans quantitats de dades de fonts molt variades, a més de tenir un afinament específic, i un disseny que no permet distingir clarament entre instruccions i dades. Tot això, entre altres aspectes, els fa especialment vulnerables a manipulacions. Quan aquests sistemes s'integren en robots o agents autònoms, el problema es torna més crític, ja que poden tenir comportaments no desitjats en prendre decisions, interactuar amb el món físic o controlar sistemes reals. La xerrada connecta aquests riscos amb un tema clàssic de la ciència-ficció: la idea que les màquines intel·ligents poden comportar-se de manera inesperada amb efectes negatius, no perquè siguin malvades, sinó per la combinació de la seva manera d'aprendre i interpretar el món, que és diferent de la humana, i la influència humana, intencionada o no, en el seu funcionament.

Antoni Munné-Jordà

Considerat un referent en el gènere de la ciència-ficció a Catalunya, Antoni Munné-Jordà ha estat cofundador i president de la Societat Catalana de la Ciència-Ficció i Fantasia. La seva obra ha estat guardonada amb els premis Juli Verne i Ictineu.

Lluç Casals Perpinyà

Moderador de la jornada.